

PUIDUTÖÖ

Materjaliõpetus

Mööblitootmise materjalid: puitlaast- ja puitkiudplaadid, täispuit ja ribikilbid.

Mööblifurnituur: latt-, šarniir- ja liigendhinged, sulgurid, käepidemed, ühenduspoldid.

Mööblilakid: vesi-, nitro- ja alküüdlakk.

Ehituslaudsepa tooted: ukse- ja aknaplokid. Sileuks. Raamuks. Ehituslaudsepa sulused: ukسلukud, käepidemed, riivid, hinged, kremonid. Liimitud detailid: tootmine ja kasutusala.

Väärispuit: pöök, pähkel, mahagon, kirss, oikumee; nende omadused ja eristamine.

Puiduõlid.

Ehitusvaht, silikoonid, nende kasutamine.

Pahtlid. (erinevate puidupahtlite kasutamine).

Töövahendid

Kaabitsad ja kaaplehed. Kuumutusföön, ülafrees, freespink, ketassaag, rihthöövel, paksushöövel, elektrilised käsitööriistad.

Puidufreesid: ketasfreesid, silinderfreesid, profiilfreesid, koostatud freesid. Freespingi rakised.

Tööoskused

Elektrilise ketasaega saagimine. Toorikute lahksaagimine ja järkamine ketassael. Mööbliplaatide ja kilpide formaati saagimine.

Hööveldamine. Detailide hööveldamine riht- ja paksushöövelpingil. Detailide silumine ja kantide faasimine höövliga.

Treimine. Keerulise profiiliga kujupindade treimine tsentrite vahel. Ketastoorikute treimine kinnituskettal (plaanseibil). Sisetreimine. Ümarpulkade (tüüblite) lõikamine treipingil lõikepeaga.

Detailide ühendamine. Täispuit- ja ribikilbi valmistamine liimliitega.

Kastinurkade ühendamine. Laua- ja toolijalgadening sarjete ühendamine poolpeittapiga. Tapipesade märkimine, puurimine (freesimine).

Keeltapi valmistamine puidutöötlemismasinatel (raamuks, aknaraam).

Viimistlemine. Mööbliesemete lakkimine pintsli, värvirulli ja püstolpihusti abil.

Saeketta vahetamine ketassaepingil. Suundlati seadistamine ettenähtud laiusega toorikute saagimiseks. Piiraja seadistamine järkamiskelgule ettenähtud pikkusega toorikute järkamiseks.

Rihthöövelpingi seadistamine vajaliku paksusega laastu hööveldamiseks. Paksushöövelpingi järk-järguline ümberseadistamine ettenähtud paksusega detaili hööveldamisel eri paksusega toorikutest.

Freespingi seadistamine. Freesiterade vahetamine.

Peitli ja höövliraua teritamine terituspingil, vesikäial ja luisul.

Freesimine. Soonte lõikamine, detaili servade profileerimine ja kantide faasimine

ülafreesiga. Raamiliistude profileerimine seadistatud freespingil. Ukse viilungite freesimine.

Mööbli remont. Taburetjalgade asendamine, kruviliite asendamine pulk- või poltliitega. Laudade ja toolide sarjetappide uuendamine. Mööbliesemete restaureerimine ja renoveerimine. Mööbliesemete pinna puhastamine mustuse- ja värvikihtidest.

Pahteldamine, silumine ja lakkimine.

Katkiste ehituslaudsepa tootete ja detailide parandamine ja asendamine. Algse viimistluse taastamine (vahatamine, poleerimine). Ukse- ja aknaplokkide paigaldamine.

Aknaklaasi lõikamine mõõdu järgi.

Teab puidutöös:

Puidutöövahendite käsitlemisel kehtivaid tööohutuse ja elektriohutuse nõudeid;

Tunneb

tähtsamaid puidutöötlemismasinaid ja nende kasutusvõimalusi;

tehnilistel joonistel kasutatavaid kujutamismeetodeid ja leppemärke, eseme põhivaateid

Oskab

Planeerida oma tegevust ja kontrollida selle tulemusi puidu töötlemisel;

Lugeda tööjoonist ja õpitud teadmiste/oskuste ulatuses;

Mõõta joonlaua, nihiku ja mõõdulindi abil eseme joonmõõtmeid ja vajadusel neid lihtsa eskiisi kujul üles tähendada.

Valmistada esitatud mõõtmetega puidust või plastist detaile kasutades sobivaid puidutöövahendeid.

Viimistleda puitsemeid toonimise, värvimise või lakkimisega; ühendada puitdetailide liim-, nael-, kruvi-, polt-, pulk- või tappliitega;

Remontida, restaureerida või renoveerida lihtsaid mööbliesemeid ja ehituslaudsepa tooteid. Valmistada erinevat tüüpi puiduseotisi.

Sisu

Albert Jackson, David Day, Puutöömeistri käsiraamat

Terrie Noll, Täielik seotiste ja tappide käsiraamat

Ehitaja raamatukogu, Elamusisesed puidutööd